

OLIMPIADA DE LIMBI CLASICE: GREACĂ VECHĂ, LATINĂ
Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București – 21 martie 2025

LIMBA GREACĂ VECHĂ

Clasa a XII-a

I. Traduceți următorul text din limba greacă veche în limba română: (50 p.)

πρῶτον μὲν οὖν δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῆ κατηγορημένα καὶ τοὺς πρώτους κατηγοροὺς, ἔπειτα δὲ πρὸς τὰ ὕστερον καὶ τοὺς ὑστέρους. ἐμοῦ γὰρ πολλοὶ κατήγοροι γεγόνασι πρὸς ὑμᾶς καὶ πάλαι πολλὰ ἤδη ἔτη καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες, οὓς ἐγὼ μᾶλλον φοβοῦμαι ἢ τοὺς ἀμφὶ Ἄνυτον, καίπερ ὄντας καὶ τούτους δεινούς· ἀλλ' ἐκεῖνοι δεινότεροι, ὃ ἄνδρες, οἱ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ἐκ παίδων παραλαμβάνοντες ἔπειθόν τε καὶ κατηγοροῦν ἐμοῦ μᾶλλον οὐδὲν ἀληθές, ὡς ἔστιν τις Σωκράτης σοφὸς ἀνὴρ, τὰ τε μετέωρα φροντιστῆς καὶ τὰ ὑπὸ γῆς πάντα ἀνεζητηκῶς καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιῶν.

(Platon, *Apologia*, 18 a-c)

II. Redactați un eseu despre menirea oratorului în Atena clasică, pornind de la textul de mai jos și concentrându-vă asupra următoarelor aspecte: (40 p.)

- analiza argumentației lui Socrate despre modul în care ar trebui cineva să vorbească în public
- relevarea diferențelor dintre discursul lui Socrate și cel al acuzatorilor săi
- identificarea a cel puțin cinci cuvinte-cheie din textul grecesc
- identificarea și comentarea a două figuri de stil relevante pentru argumentația din text

ὅτι μὲν ὑμεῖς, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, οὐκ οἶδα· ἐγὼ δ' οὖν καὶ αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν ὀλίγου ἔμαντοῦ ἐπελαθόμην, οὕτω πιθανῶς ἔλεγον. καίτοι ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασιν. μάλιστα δὲ αὐτῶν ἐν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο ἐν ᾧ ἔλεγον ὡς χρῆν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθῆτε ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν. τὸ γὰρ μὴ αἰσχυνοῦναι ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ ἐξελεγχθήσονται ἔργῳ, ἐπειδὴν μηδ' ὁπωστίουν φαίνωμαι δεινὸς λέγειν, τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυντότατον εἶναι, εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσιν οὗτοι λέγειν τὸν τάληθῆ λέγοντα· εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέγουσιν, ὁμολογοῖν ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθές εἰρήκασιν, ὑμεῖς δὲ μοι ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. οὐ μέντοι μὰ Δία, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὥσπερ οἱ τούτων, ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκῆ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασιν, πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω· καὶ μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως. [...] καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτο ὑμῶν δέομαι δίκαιον, ὡς γέ μοι δοκῶ, τὸν μὲν τρόπον τῆς λέξεως ἔαν, ἴσως μὲν γὰρ χεῖρων, ἴσως δὲ βελτίων ἂν εἴη, αὐτὸ δὲ τοῦτο σκοπεῖν καὶ τούτῳ τὸν νοῦν προσέγειν, εἰ δίκαια λέγω ἢ μή· δικαστοῦ μὲν γὰρ αὕτη ἀρετῆ, ῥήτορος δὲ τάληθῆ λέγειν.

(Platon, *Apologia*, 17 a-c, 18 a)

Ce înrâurire au avut acuzatorii mei asupra voastră, nu știu, cetățeni ai Atenei; eu, cel puțin, ascultându-i, era cât pe ce să nu mă mai recunosc, atât de convingătoare erau cuvintele lor; totuși, la drept vorbind, ei n-au spus nimic adevărat. Însă dintre toate minciunile pe care le-au rostit, m-a uluit cel mai mult afirmația că trebuie să luați bine seama să nu fiți înșelați de mine, un vorbitor, zic ei, nemaipomenit. Și nu le-a fost rușine că vor fi pe loc dovedeți mincinoși de mine prin fapte, de vreme ce nu arăt a fi cătuși de puțin un vorbitor grozav, iar aceasta mi s-a părut cea mai mare nerușinare a lor, dacă nu cumva prin a fi „un vorbitor grozav” ei înțeleg „a spune adevărul”; căci dacă asta vor să spună, aș putea consimți că sunt și eu orator, dar altfel decât ei. Așadar, după cum ziceam, în vorbele lor a fost foarte puțin adevăr sau chiar deloc, în schimb, de la mine veți auzi adevărul întreg. Vă jur însă pe Zeus, cetățeni ai Atenei, că nu veți auzi vorbe înfrumusețate și împodobite cu întorsături meșteșugite și cuvinte alese, ca ale acestora, ci voi folosi cuvintele care se întâmplă să-mi vină în minte, încredințat fiind de adevărul spuselor mele; și nimeni dintre voi să nu se aștepte la altceva. [...] așa vă cer și acum lucrul acesta, cred eu, pe bună dreptate: să nu vă uitați la felul meu de a vorbi, mai bun sau mai rău, cum o fi, ci să luați seama cu grijă dacă spun lucruri drepte sau nu; căci aceasta e sarcina judecătorului; iar a celui care vorbește – să spună adevărul.

(traducere de Francisca Băltăceanu)

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Concurenții pot folosi dicționarul latin – român (sau latin – o limbă modernă).